

Onderwerp W wachtlijsten Veilig Thuis oktober 2019

Steller J. Niemeijer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 82 Bijlage(n) -

Ons kenmerk

Datum 21-10-2019 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Wij zien ons al enkele maanden geconfronteerd met wachtlijsten bij Veilig Thuis Groningen (VTG). Wij hebben u hierover per brief op 11 juli 2019 en in diverse bijeenkomsten van de raadscommissie O&W geïnformeerd. De wachtlijsten zijn een direct gevolg van gewijzigd landelijk beleid en een onderschatting van de consequenties daarvan door het Rijk. Wij hebben als gemeenten niet voldoende middelen ontvangen om de hogere instroom aan meldingen te kunnen opvangen. Wij nemen de veiligheid van gezinnen heel serieus en daarom doen we alles wat we kunnen, maar we moeten tegelijkertijd constateren dat ons handelingsperspectief als gemeente beperkt is. In deze brief informeren wij u over de huidige stand van de wachtlijsten, de oorzaken daarvan en lichten wij de maatregelen toe die wij de afgelopen tijd hebben genomen.

Huidige situatie

Sinds mei 2019 kampt VTG met een stijgende wachtlijst zowel op veiligheidsbeoordeling (waar nooit eerder een wachtlijst voor bestond) als op onderzoek. Deze wachtlijsten zijn gedurende de zomermaanden verder gestegen en bedraagt nu op veiligheidsbeoordeling 218 zaken en op onderzoek 130 zaken.

Voor het maken van een veiligheidsbeoordeling en het doen van onderzoek zijn wettelijke termijnen vastgesteld. Voor de veiligheidsbeoordeling staat 5 werkdagen en voor onderzoek 10 weken. VTG kan 47% van de veiligheidsbeoordelingen en 61% van de onderzoeken niet binnen de wettelijke termijnen afronden.

Oorzaken

Aan de stijgende wachtlijsten liggen de volgende oorzaken ten grondslag:

1. De belangrijkste oorzaak is gelegen in de aanpassing van de Wet meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld op 1 januari 2019. Een belangrijk doel van deze wijziging is het stimuleren van meldingen bij Veilig Thuis en het verbeteren van de monitoring op casuïstiek. Sindsdien is de instroom gemiddeld 19% (adviezen) en 12% (meldingen) hoger dan geprognoseerd voor 2019. In juli was er zelfs een toename van 70% op het aantal meldingen ten opzichte van de begroting.
2. Daarnaast is de gewijzigde Wet meldcode gepaard gegaan met een uitgebreider handelingsprotocol en registratiesysteem waardoor het behandelen van een melding meer tijd kost dan voorheen.
3. Verder is sprake van enig productiviteitsverlies door de komst van veel nieuwe medewerkers bij VTG.

Voor het opvangen van de gevolgen van de gewijzigde Wet meldcode zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld via de centrumgemeenten. De hoogte van deze rijksmiddelen zijn gebaseerd op een landelijke impactanalyse in opdracht van het ministerie van VWS. Op grond van deze impactanalyse heeft het ministerie besloten om de rijksmiddelen te baseren op de prognose dat het aantal meldingen en adviezen zou stijgen met 5%. Op grond van de begroting van VTG zijn de aan ons toegekende rijksmiddelen in januari grotendeels doorgegeven aan VTG.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is voor een groot deel afhankelijk van de signalering en melding vanuit burgers en professionals. Een stijging in meldingen en adviezen is gunstig omdat we weten dat de problematiek veel groter is dan het aantal meldingen. We krijgen hierdoor meer zicht op het probleem en er kan hulp worden ingezet. Maar de ontstane wachtlijsten zijn heel zorgelijk, want hierdoor kan de veiligheid van kinderen en volwassenen in het geding komen. VTG screent wel iedere dag de meldingen op urgentie en crisismeldingen worden direct dezelfde dag opgepakt, maar de structurele veiligheid is kwetsbaar wanneer de hulp niet snel op gang komt.

Maatregelen tot nu toe

We vinden het noodzakelijk om de wachtlijstproblematiek aan te pakken en we hebben u reeds geïnformeerd over de acties die we de afgelopen maanden hiertoe hebben ondernomen:

1. We hebben een landelijke VNG-motie richting het Ministerie van VWS ondersteund om meer middelen beschikbaar te stellen. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie besloten om een landelijke analyse te laten uitvoeren; deze dient eind november afgerond te zijn. Overigens is ons uit eigen onderzoek gebleken dat ook veel andere Veilig Thuis-organisaties worden geconfronteerd met hogere aantallen meldingen en adviezen. Met de daardoor ontstane wachtlijsten gaan gemeenten verschillend om, afhankelijk van de hoogte van de wachtlijst. In de meeste VT-regio's met hoge

wachlijsten hebben gemeenten inmiddels extra middelen beschikbaar gesteld of is een aanvraag daartoe in behandeling.;

2. We hebben in afstemming met de Groninger gemeenten besloten om de resterende rijksmiddelen beschikbaar te stellen aan VTG.

3. We hebben VTG gedurende de zomermaanden ruimte gegeven om te doen wat nodig is om de wachlijsten niet verder op te laten lopen, ook als dit zou betekenen dat er meer middelen nodig waren dan het beschikbare bedrag.

4. VTG heeft intern de werkprocessen geanalyseerd en waar mogelijk verder geoptimaliseerd.

5. Wij hebben uitgebreid uitvraag gedaan bij alle lokale teams om (tijdelijk) personeel te leveren aan VTG. Dit is gezien de druk en grote opdracht die lokale teams hebben niet mogelijk. Ook hebben we met VTG gekeken of er op andere manieren gewerkt kon worden met het nieuwe handelingsprotocol. Uit de analyse bleek dat dit op korte termijn niet tot nauwelijks effect voor de wachlijsten zou opleveren.

De genomen maatregelen hebben ertoe geleid dat de wachlijsten in september redelijk gestabiliseerd zijn, maar het is niet voldoende om de omvang van de wachlijsten terug te brengen tot een normale werkvoorraad. VTG zal zich daarom nu binnen de huidige capaciteit gaan concentreren op de wachtlijst bij veiligheidsbeoordeling, zodat voor betrokkenen snel hulp op gang komt (de meeste meldingen worden na beoordeling overgedragen aan lokale teams of andere hulporganisaties). VTG verwacht daarmee dat deze wachtlijst voor de kerst grotendeels weggewerkt zal zijn. De wachtlijst bij onderzoek zal daarmee wel verder oplopen.

Hoe nu verder

We hebben de afgelopen maanden intensief bestuurlijk en ambtelijk overleg gevoerd met VTG en we concluderen dat VTG binnen de huidige beschikbare capaciteit alle tot haar beschikbare mogelijkheden inzet om de wachlijsten te beperken. Om daadwerkelijk de huidige wachlijsten weg te werken en daarna bij te blijven met de huidige instroom is veel meer nodig en VTG wil daarom de capaciteit uitbreiden met 5,5 Fte. Deze uitbreiding is een oplossing voor de korte termijn voor het wegwerken van de wachlijsten en het verwerken van de hogere instroom. Het is mogelijk dat de capaciteitsuitbreiding zal leiden tot een negatief resultaat over 2019, maar omdat het werven van nieuwe medewerkers een aantal maanden in beslag zal nemen, zullen de extra kosten grotendeels gemaakt worden in 2020. VTG heeft aangegeven dat het financiële risico voor de Groninger gemeenten maximaal €403.000 euro bedraagt. Conform de afgesproken verdeelsleutel betekent dit voor de gemeente Groningen een risico van €160.000 euro. Daarnaast zal waarschijnlijk de begroting 2020 hoger uitvallen vanwege het uitvoeren van de uitgebreide monitoring op nieuwe casuïstiek. Hierover dient dan overleg plaats te vinden met de Groninger gemeenten, waarbij ook de eigen reserves van VTG betrokken kunnen worden.

We concluderen dat de wachtlijsten bij Veilig Thuis tot risicovolle situaties kunnen leiden bij de betrokken gezinnen en we vinden dat we dit zo snel mogelijk moeten zien te voorkomen. Tegelijkertijd constateren we dat deze problematiek veroorzaakt wordt door landelijk beleid waarvoor de rijksoverheid vooralsnog onvoldoende middelen en mogelijkheden biedt aan gemeenten. We kunnen daardoor onze verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van wettelijke taken niet waarmaken. We zien ons genoodzaakt om indien nodig eerst zelf de consequenties van alle maatregelen te dragen, maar wij gaan alles in het werk stellen om de rekening terug te leggen waar die hoort, namelijk bij het Rijk. Opdat we vanuit de regio Groningen wel in staat worden gesteld om onze wettelijke taken goed uit te voeren en we ons effectief kunnen inzetten voor de veiligheid van kinderen en gezinnen.

De komende tijd blijven we met VTG op alle niveaus in overleg en houden we de vinger aan de pols. Indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, informeren we u daarover.

We verwachten dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Koen Schuiling

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.